



VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Julkisen hallinnon strategia

Hallitus valmistelelee julkisen hallinnon strategian, jonka keskeinen tavoite on kansalaisille annettava palvelulupaus.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelma



**Tavoitteena hallitusohjelman
mukaisesti sosiaalisesti,
taloudellisesti ja ekologisesti
kestävä yhteiskunta**



Hallitusohjelma julkisen hallinnon strategiasta

- Strategialla tavoitellaan
 - Hallinto vahvemmin läsnä suomalaisten arjessa koko maassa molemmilla kansalliskielillä
 - Digitaalinen esteettömyys
 - Selkeä hallinnollinen kieli käyttöön
- Strategian toimenpiteillä vahvistetaan
 - Kansalaisten perusoikeuksien turvaamista
 - Julkisen talouden kestävyyttä tuottavuuden edistämisen kautta
 - Tietopolitiikan koordinaatiota
 - Uusien teknologioiden hyödyntämistä.
- Uudistustyön keskiössä
 - Julkishallinnon vuorovaikutteisuus
 - Kansalaisten palvelujen laadun, sujuvuuden ja saatavuuden parantuminen

2020-luvun julkisen hallinnon on kyettävä menestymään muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tarvitsemme uusia ratkaisuja, toimintatapoja ja kyvykkyyksiä.



Julkisen hallinnon toimintaa suuntaavat suhteellisen pysyvät periaatteet.

2020-luvulla periaatteiden toteuttaminen vaatii kuitenkin uusia käytännön tulkintoja: tarvitaan uusia toimintalinjauksia ja uusien toimintatapojen kehittämistä.



Periaatteet suuntaavat hallinnon toimintaa

Avoin hallinto toimii yhdessä

Hallinto toimii yhtenäisesti, läpinäkyvästi ja kantaa vastuun tehdystä työstä. Hallinto kuuntelee ja luo aitoja mahdollisuuksia osallistua. Selkeä viestintä ja yhdessä tekeminen Suomessa, Euroopassa ja kansainvälisesti rakentavat avoimuutta ja osallisuutta.

Luottamusta rakennetaan aktiivisesti

Hallinto nojaa jatkuvuutta ja vakautta luoviin, julkilausuttuihin toimintatapoihin, ja rakentaa luottamusta toimimalla proaktiivisesti. Empaattinen hallinto vaalii luottamukseen liittyvää sosiaalista pääomaa.

Moninaisuus vahvistaa yhdenvertaisuutta

Hallinto vahvistaa yhdenvertaisuutta tunnistamalla ihmisten elämän moninaisuuden. Se ottaa eri ihmisryhmät mukaan ja rakentaa yhteenkuuluvuuden ja oikeudenmukaisuuden tunnetta ja siten hallinnon legitimitettä.

Tieto suuntaa toimintaa

Hallinnon valmistelua ja päätöksentekoa ohjaa aina tietoperusteisuus. Päätösten perustana oleva tieto on avoimesti saatavilla. Laajasti parasta, kansainvälistä tietoa hakemalla ja hyödyntämällä hallinto kykenee perusteltuihin päätöksiin ja tunnistaa uudenlaisia toiminnan mahdollisuuksia.

Ylisukupolvinen vastuunkanto huomioi planetaariset rajat

Kestävän hyvinvoinnin luominen edellyttää globaalia, ylisukupolvista vastuunkantoa planetaarisista rajoista ja luonnon kantokyvystä.

Kyky kuvitella ohjaa muutosta

Hallinto kykenee systemaattisesti kuvittelemaan uusia mahdollisia tulevaisuuksia ja uusia tapoja toteuttaa hallinnon tehtäviä. Rakenteita uudistetaan ja toimintatapoja kehitetään rohkean kokeilun ja riskinoton kautta.

Toimintalinjaukset ovat tulkintoja siitä, mitä periaatteiden noudattaminen voisi tarkoittaa 2020-luvun julkisessa hallinnossa. Toimintalinjaukset ohjaavat suoraan toimintaa ja priorisointia sekä auttavat tunnistamaan tarpeita uusille rakenteille, prosesseille, kyvykkyyksille ja toimintavoille.



Toimintalinjausluonnokset

Hallinto toimii yhtenä kokonaisuutena

Hallinto työskentelee sujuvasti muun yhteiskunnan kanssa

Hallinto panee kestävän kehityksen tavoitteet toimeen

Hallinto nostaa ihmiskeskeisyyden arvosta toiminnaksi

Hallinto oppii nopeasti ja jatkuvasti

Hallinto antaa arvoa moninaisuudelle

Hallinto arvioi pitkän aikavälin vaikutuksia

Hallinto panostaa digitalisaatioon rohkeasti

Hallinto luo mahdollisuuksia monipuolisen ohjauksen avulla

Hallinto hyödyntää tietoa monipuolisesti

Hallinto vahvistaa demokratiaa tarjoamalla laajempia mahdollisuuksia vaikuttaa

Hallinto vaalii yhteisiä varoja kestävästi

Hallinto toimii yhtenä kokonaisuutena

Yhteiskunnalliset ongelmat eivät noudata hallinnon organisaatioiden ja sektoreiden rajoja. Hallinnon tulee työskennellä sujuvasti ja yhtenäisesti yli hallinnon sisäisten rajojen ja rakenteiden. Valtion ja kuntien organisaatioiden on toimittava sujuvasti yhdessä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi ilmiöpohjaista politiikkatoimien valmistelua ja julkisen hallinnon yhteisiä asiakaspisteitä.

Hallinto työskentelee sujuvasti muun yhteiskunnan kanssa

Yhteiskehittäminen ja sujuva yhteistyö hallinnon ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä verkostomaiset työskentelytavat mahdollistavat hallinnon onnistumisen 2020-luvulla. Hallinnon on lisättävä merkittävästi yhteistyötä muun yhteiskunnan kanssa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi hallinnon yhteistyötapojen monipuolistamista ja kumppanuuksien vahvistamista yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa.

Hallinto vahvistaa demokratiaa tarjoamalla laajempia mahdollisuuksia vaikuttaa

Ihmisille merkityksellisen hallinnon rakentaminen edellyttää, että hallinto laajentaa ja kehittää uusia tapoja tuoda yhä laajempia joukkoja osaksi yhteiskunnallista toimintaa. Osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia laajennetaan ottamalla käyttöön uuden demokratian osallistumistapoja. Tämä tarkoittaa esimerkiksi osallistavan budjetoinnin hyödyntämistä sekä digitaalisten osallistumistapojen aktiivista kokeilemistä.

Hallinto panee kestävän kehityksen tavoitteet toimeen

Hallinto sitoutuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin ja ottaa vastuun sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden toteutumisesta yhteiskunnassa. Polkuriippuvuuksien purkamiseksi ja kestävälle polulle pääsemiseksi hallinnon uudistusten ja päätösten vaikutuksia arvioidaan monipuolisesti pitkällä aikavälillä kaikilla sektoreilla. Tämä tarkoittaa esimerkiksi hallinnon toiminnan kokonaisvaltaista arviointia Agenda2030-tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta.

Hallinto panostaa digitalisaatioon rohkeasti

Julkisen hallinnon on uudistettava radikaalisti toimintatapoja ja rakenteita lunastaakseen digitaalisen teknologian tuomia mahdollisuuksia yhteiskunnassa ja hallinnon sisällä. Teknologioiden hyödyntämisen edellytyksiä vahvistetaan esimerkiksi koordinoitulla tietopolitiikalla sekä teknologian kehitykseen ja innovaatiotoimintaan panostamalla.

Hallinto vaalii yhteisiä varoja kestävästi

Ilmastonmuutos ja muut aikamme kriisit vaativat merkittäviä investointeja. Samanaikaisesti julkisen talouden rahoituspohjaa täytyy uusida. Julkisen talouden kestävydestä huolehditaan panostamalla innovaatioihin sekä panemalla taloudellisia rakenneuudistuksia toimeen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi julkisen talouden kokonaisvaltaista tarkastelua ja tavoitepohjaisen budjetoinnin käyttöönottoa.

Hallinto nostaa ihmiskeskeisyyden arvosta toiminnaksi

Ihmiskeskeisen ajattelutavan on siirryttävä toiminnaksi hyödyntämällä digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Ihmiskeskeisyys vahvistuu kehittämällä yhdessä ennakoivia, ennaltaehkäiseviä ja tehokkaita palveluita perustuen ihmisten, yritysten ja organisaatioiden tarpeisiin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi elämäntapahtumiin perustuvien digitaalisten palveluiden kehittämistä.

Hallinto antaa arvoa moninaisuudelle

Yhdenvertainen hallinto palvelee kaikkia ja vahvistaa kaikkien ihmisten ja ryhmien osallisuutta. Hallinto on saavutettava ja vastuullinen kaikille ihmisryhmille. Hallinto rikkoo eriarvoisuutta tukevia rakenteita ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi eri kielellisten ryhmien tarpeiden huomioimista palveluiden kehittämisessä ja moninaisuuden huomioimista hallinnon rekrytoinneissa.

Hallinto luo mahdollisuuksia monipuolisen ohjauksen avulla

2020-luvun yhteiskunnalliset kriisit kuten ilmastonmuutos vaativat julkiselta hallinnolta kykyä kantaa vastuuta yhteiskunnan suunnasta. Samanaikaisesti digitalisaatio mahdollistaa uusien ohjauskeinojen kehittämisen ja hyödyntämisen. Julkiselta hallinnolta vaaditaan joustavuutta sekä uusien että vanhojen sääntelykeinojen hyödyntämisessä tavoittelusta lopputuloksesta riippuen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi ilmiöpohjaisen budjetoinnin käyttöönottoa.

Hallinto oppii nopeasti ja jatkuvasti

Nopeasti muuttuva maailma edellyttää aiempaa ketterämpiä ja joustavampia toimintatapoja. Hallinnon on kyettävä oppimaan nopeammin ja jatkuvammin. Etsimällä ja kokeilemalla hallinto oppii toimimaan tavoilla, joista ihmiset hyötyvät. Strategisten kokeilujen systemaattinen hyödyntäminen sekä ketterät toimintatavat mahdollistavat hallinnon jatkuvan oppimisen ja kehittämisen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi nopeita iteratiivisia suunnitteluprosesseja.

Hallinto arvioi pitkän aikavälin vaikutuksia

Hallinnon toimintakyky ja yhteiskunnan resilienssi edellyttää ennakointia, nopeaa reagointikykyä sekä pitkän aikavälin suunnittelua yli vaalikausien. Ilmastonmuutoksen kaltaiset globaalit kriisit eivät ratkea yhden vaalikauden aikana. Ennakointijärjestelmää tulee kehittää pitkän aikavälin politiikan mahdollistavaksi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi ennakointijärjestelmien kytkemistä valmisteluun ja budjetointiin.

Hallinto hyödyntää tietoa monipuolisesti

Hallinnon toiminta tulee perustua luotettavaan tietoon. Hallinto hyödyntää ajantasaista, tutkittua tietoa, edistää monipuolisesti tiedon käyttöä ja avoimuutta sekä kasvattaa tiedolla johtamisen kyvykkyyksiä. Tietopohjan muodostamista on nopeutettava. Tilanteissa, joissa päätöksiä joudutaan tekemään vailla täyttä ymmärrystä valintojen seurauksista, hallinnon on hyödynnettävä laadukasta, kollektiivisesti tuotettua tietoa. Toimintalinjaus tarkoittaa esimerkiksi tietovarantojen avaamista ja verkkokeskustelujen seuraamista ja hyödyntämistä tarpeen mukaan.